

Брюксел, 22.9.2020 г.
SWD(2020) 184 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващо

**Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА**

**за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от
рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на
работа**

{COM(2020) 571 final} - {SEC(2020) 302 final} - {SWD(2020) 183 final}

Резюме
Оценка на въздействието на Предложение за Директива за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа.
А. Необходимост от действия
Защо? В какво се състои проблемът?
Експозицията на работниците на канцерогени и мутагени представлява значителен риск за тяхното здраве. Според Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)¹ 52 % от годишните смъртни случаи, свързани с професията, в ЕС се дължат на ракови заболявания. Ето защо Комисията продължава процеса на актуализиране на Директивата относно канцерогените и мутагените (ДКМ)², като предлага тази четвърта серия допълнителни гранични стойности на професионална експозиция. Това е в съответствие с ДКМ, в която се изисква да бъдат определени гранични стойности на професионална експозиция за всички канцерогени и мутагени, за които това е възможно при наличната информация. В момента над 1 милион работници в ЕС са изложени на въздействието на трите вещества — предмет на настоящата инициатива, а именно акрилонитрил, никелови съединения и бензен. В случай че не се предприемат действия на равнището на ЕС, през следващите 60 години професионалната експозиция на тези три вещества ще предизвика близо 2 000 ракови заболявания и други болести, свързани с работата.
Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?
Основната обща цел на настоящата инициатива е да се укрепи допълнително правото на работниците да разполагат с висока степен на защита на здравето и безопасността им на работното място, както и да се предотвратят смъртните случаи, причинени от свързани с работата ракови заболявания и други здравословни проблеми, причинени от тези три вещества. За да подкрепи тази обща цел, настоящата инициатива ще бъде насочена към три конкретни цели: • допълнително подобряване на защитата от професионална експозиция на канцерогени и мутагени в ЕС; • повишаване на ефективността на правната уредба на ЕС чрез нейното актуализиране въз основа на научен експертен опит; • осигуряване на по-голяма яснота, улесняване на изпълнението и допринасяне за постигането на по-равнопоставени условия на конкуренция за икономическите оператори чрез приемане на минимални изисквания на равнището на ЕС.
Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?
Установяването на нови или преразгледани гранични стойности на професионална експозиция в ДКМ ще позволи да се гарантира еднаква минимална степен на защита на работниците в целия ЕС. Всъщност при липсата на гранични стойности на професионална експозиция, валидни за целия ЕС, какъвто е случаят с никеловите съединения и акрилонитрила, някои от държавите членки не са определили национални гранични стойности на професионална експозиция или са одобрили много различни равнища, което води до големи различия по отношение на защитата на работниците от експозицията на тези вещества. Що се отнася до бензена, макар и да съществува гранична стойност на професионална експозиция за ЕС, защитата на работниците варира, тъй като някои държави членки са одобрили по-ниски национални гранични стойности на професионална експозиция. Освен посочената еднаква минимална степен на защита в целия ЕС, настоящата инициатива ще подобри също така яснотата и правоприлагането, ще допринесе за установяването на по-равнопоставени условия на конкуренция за икономическите оператори в секторите, които използват тези вещества, и ще предотврати дублирането на работата чрез премахване на необходимостта държавите

¹ „Международно сравнение на разходите за свързаните с работата злополуки и заболявания“, EU-OSHA, 2017 г., на разположение на следния адрес: <https://osha.europa.eu/bg/publications/international-comparison-cost-work-related-accidents-and-illnesses/view>

² Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа. На разположение на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32004L0037>

членки да извършват собствен научен анализ във връзка с установяването на гранични стойности на професионална експозиция.

Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката се предвиждат? Има ли предпочитан вариант? Защо?

Няколко варианта бяха отхвърлени, тъй като беше сметнено, че са непропорционални или по-неефективни за постигането на целите на настоящата инициатива. Сред тях са забраната за използване на канцерогенни химични агенти на работното място, пазарните инструменти (субсидии, данъчни облекчения и др.), саморегулирането на сектора и ръководствата.

Въвеждането в ДКМ на нови или преразгледани гранични стойности на професионална експозиция за целия ЕС беше определено за най-подходящ вариант. Бяха оценени няколко сценария за гранични стойности на професионална експозиция, включително гранични стойности на професионална експозиция, съгласувани от тристранния Консултативен комитет за безопасност и здраве на работното място (ACSH), които вземат предвид научните препоръки, както и социално-икономическите въпроси и въпросите, свързани с осъществимостта. ACSH се състои от представители на правителствата, работодателите и работниците. Освен граничните стойности на професионална експозиция, одобрени от ACSH, за всяко вещество бяха разгледани сценарии за по-ниски и за по-високи гранични стойности.

Въз основа на подробна оценка на въздействието препоръчаните от ACSH гранични стойности на професионална експозиция бяха определени като предпочитан вариант, тъй като те въплъщават най-добрите сценарии по отношение на ефективността, ефикасността и съгласуваността. Счита се също така, че тези варианти допълват съществуващите мерки по REACH за всяко вещество.

Кой подкрепя отделните варианти?

В рамките на официалната двуетапна консултация социалните партньори подкрепят списъка с веществата, които да бъдат разгледани при четвъртото изменение на ДКМ.

Представителите на правителствата, работодателите и работниците в ACSH подкрепят всички предпочитани варианти, включително преходните периоди, предложени за смекчаване на техническите или икономическите предизвикателства, пред които са изправени работодателите, по отношение на трите вещества.

В. Въздействие на предпочтения вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?

Основните ползи, произтичащи от предпочитаните варианти за трите вещества, се състоят в това да се допринесе за защитата на над 1 000 000 работници, като се предотвратят над 1 700 случая на свързани с работата заболявания през следващите 60 години, включително рак. Това редуциране на професионалните заболявания ще доведе наред с другото до намаляване на страданието на работниците и техните семейства и до по-голяма продължителност, по-добро качество и по-висока производителност на техния трудов живот.

Предпочитаните варианти ще донесат ползи и за бизнеса чрез намаляване на отсъствията от работа, загубата на производителност и застрахователните плащания в размер на приблизително 7 милиона евро през следващите 60 години. Очакваните ползи за бизнеса изключват някои предимства като подобрената правна яснота. Публичните органи също ще се възползват от тези предпочитани варианти, тъй като те ще доведат наред с другото до намаляване на разходите за здравеопазване. Очаква се през следващите 60 години ползите за публичните органи да бъдат в размер на 5 милиона евро.

Освен посочените икономически и социални ползи предпочитаният вариант за бензена ще доведе до намаляване на неорганизираните или дифузните емисии в някои сектори и това ще се отрази положително на околната среда. Предпочитаните варианти за акрилонитрила и никеловите съединения следва да нямат или да имат много ограничено положително въздействие върху околната среда.

Какви са разходите за предпочтения вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

Дружествата ще трябва да инвестират, за да се съобразят с предпочитаните варианти, както и да

изразходват допълнителни средства за наблюдение на експозицията, и това ще доведе до оперативни разходи. Очаква се през следващите 60 години тези разходи да достигнат 14 милиарда евро. Прямо оборота на предприятията обаче тези разходи следва да бъдат устойчиви за по-голямата част от тях. Освен това в набора от предпочитани варианти бяха включени преходни мерки, за да се смекчат предизвикателствата за работодателите, както и за да се избегне загубата на работни места.

Въпреки че в някои много специфични случаи дружествата може да решат да прехвърлят увеличението на разходите към потребителите, това няма да се отрази на цените за клиентите или ще има ограничено отражение върху тях.

Публичните органи ще трябва да инвестират средства при транспонирането на посочените предпочитани варианти в своето законодателство. Според прогнозите разходите за транспониране може да достигнат 2,5 милиона евро.

Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?

Наборът от предпочитани варианти ще доведе до оперативни разходи за дружествата, които ще трябва да въведат допълнителни мерки за защита, независимо от своя размер. Въпреки това се очаква спрямо годишния оборот тези инвестиции да бъдат устойчиви за трите вещества.

Докато дружествата, които използват акрилонитрил, са основно големи предприятия, на МСП се пада голям дял от съответните сектори, работещи с никелови съединения и с бензен. За всички вещества, включени в настоящата инициатива, необходимите инвестиции за МСП ще представляват малък дял от оборота на МСП за следващите 60 години. Съвсем малък брой МСП, засегнати от използването на никелови съединения, може да изпитат известни затруднения при изпълнението на предпочитания вариант. Поради това в набора от предпочитани варианти са включени преходни периоди за всички вещества с цел смекчаване на предизвикателствата.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?

За правоприлагащите органи може да възникнат допълнителни административни разходи и разходи по правоприлагането. Не се очаква обаче разходите да бъдат значителни. Предпочетеният вариант следва да допринесе също така за смекчаване на финансовите загуби на системите за социална сигурност и здравеопазване на държавите членки благодарение на предотвратяването на здравословни проблеми. Очаква се ползите за публичните органи (почти 5 милиона евро) да бъдат по-големи от разходите (почти 2,5 милиона евро).

Ще има ли друго значително въздействие?

Наборът от предпочитани варианти ще ограничи възможностите за различия между държавите членки, което ще допринесе за равнопоставени условия на конкуренция и ще подобри допълнително функционирането на вътрешния пазар. Посочените предпочитани варианти ще се отразят положително и на основните права, особено що се отнася до член 2 (Право на живот) и член 31 (Право на справедливи и равни условия на труд, които зачитат здравето, сигурността и достойнството на работниците) от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Г. Последващи действия

Кога ще се извърши преглед на политиката?

Преценка за ефективността на предложеното преразглеждане на ДКМ ще бъде направена при оценяването на Директивата на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд, както е предвидено в член 17а от Директива 89/391/ЕИО. Предлага се да се използва съответната предстояща оценка след приключването на срока за транспониране.